

## Suomen Tieyhdistyksen lausunto:

### Hallituksen esitys eduskunnalle maantieliksi (LVM/1770/03/2016)

Suomen Tieyhdistys kiittää mahdollisuudesta saada lausua kyseisessä asiassa.

Lakiteksti on kokonaisuutena selkeä ja antaa hyvän kokonaiskäsityksen maakuntauudistuksen mukanaan tuomien muutosten organisoimisesta tie- ja liikennesektorilla. On hyvä, että teiden omistus, rahoitus ja vastuu ovat esityksessä yhdellä ja samalla taholla. Suomen Tieyhdistys pitää myös hyvänä, että maakunnat voivat järjestäytyä tienpidon osalta yhtä maakuntaa isompiin yhteistyöalueisiin.

Nykyisen hallituksen satsaukset perusväylänpitoon ja korjausvelan kasvun pysäyttämiseen sekä korjausvelan vähentämiseen ovat liikenne- ja viestintäministeriön ja liikenneviraston tekemien selvitysten mukaan tuottaneet tulosta ja korjausvelan kasvu on saatu pysäytettyä.

Hallitusohjelmassa perusväylänpitoon kohdistettu 600 miljoonan euron lisämääräraha ei saa jäädä kertaluontoiseksi vaan nyt hyvin alkanutta korjausvelan vähentämistä on jatkettava varmistamalla riittävä rahoitus myös jatkossa.

#### OmaisuuDENhallintasuunnitelma

Maantielaisissa ehdotetaan pitkäjänteistä 10-12 vuoden suunnitelmaa tienpidolle. Tämä on erittäin hyvä uudistus ja on hyvä, että asiasta säädetään lakitasolla. Olisi kuitenkin hyvä, jos lakitekstissä suunnitelma määritettäisiin selkeästi omaisuudenhallinnan suunnitelmaksi. Tällöin se kattaisi investointien ja kunnossapidon lisäksi ajatuksellisesti myös korjausvelan hallitun vähentämisen, ennakoivan kunnossapidon sekä tulevaisuuden liikenteen vaatimuksiin hallitusti varautumisen. Kaikki nämä toimenpiteet edellyttävät pitkäjänteistä suunnittelua ja rahoitusta.

Esimerkiksi §13 todetaan ”Maantietä parannetaan yleisen liikenteen tarpeen vaatiessa taikka ...”. Vaihtoehtoinen lähestymistapa olisi pyrkiä ennakoivaan kunnossapitoon, jossa ennakoitaisiin tulevaisuuden tarpeita eikä reagoitaisi jo syntyneisiin tarpeisiin.

Myös §15 b voitaisiin lisätä sana ylläpitäminen, jolloin kyseinen kohta kuuluisi ”Liikennejärjestelmäsuunnittelun tavoitteena on toimivan, turvallisen ja kestävä<sup>n</sup> liikennejärjestelyään luominen ja ylläpitäminen”. Kyseinen muotoilu mahdollistaisi ennakoivan kunnossapidon.

Pyrkimys ennakoivaan kunnossapitoon voitaisiin kirjata myös kohtaan §33 ”Kunnossapidossa on liikenteen toimivuuden ja liikenneturvallisuuden lisäksi otettava huomioon elinkaarivaikutukset, kustannustehokkuus, kunnossapidon ennakoivuus ja ympäristönäkökohdat”

#### Yksityistiet

Tieyhdistys pitää hyvänä, että ehdotuksessa yksityistien ja maantien liittymäkohdissa olevat rummut sekä maatalousliittymien rummut on siirretty maantien tienpitäjän vastuulle. Yksityisteliittymien rummut ovat usein huonokuntoisia ja vaikeuttavat teiden kuivatusta. Teiden kuivatuksella on kuitenkin todella suuri



merkitys teiden kunnossapidossa. Epäonnistunut tai toimimaton kuivatus aiheuttaa teiden routaantumista saaden aikaan routimista ja vaurioitaen pääteiden runkorakenteita. Tässä yhteydessä olisi syytä harkita myös tonttiliittymien lisäämistä lakitekstiin.

Pykälässä 36 säädetään tienpitäjän oikeudesta ohjata tietyissä tilanteissa liikenne tilapäiselle kulkutielle. Tässä yhteydessä pitäisi säätää myös siitä, että ohjatussa liikenteen tilapäiselle kierotielle toimii liikenteen ohjannut taho kyseisellä kiertotiellä tienpitäjänä vastaten tielle mahdollisesti koituvista vahingoista tai tiellä tapahtuvista onnettomuuksista kiertotienä toimimisen ajan.

Laissa esitetään, että liikennevirasto varaisi osan perusväylänpidon rahasta kohdistettavaksi tienpidon valtakunnallisiin tehtäviin, teemaohjelmiin ja äkillisiin tai ennakoimattomiin korjaustarpeisiin. Samanlainen valtakunnallinen raha tulisi varata myös yksityisteihin liittyviin valtakunnallisiin tehtäviin ja kehittämishankkeisiin.

### **Hankinnat ja lupa-asiat**

Tienpitoa on tehostettu keskittämällä joitakin tienpidon tehtäviä. Tällä hetkellä tienpidon toteutus ja hankinta hoidetaan keskitetysti neljässä ELY-keskuksessa. Kunnossapidon ja investointien hankinta siirtyisi lakiesityksen mukaan maksimissaan yhdeksän yhteistyöalueen hoidettavaksi.

Mikäli tienpidon toteutuksesta vastaisi tulevaisuudessa jopa yhdeksän yhteistyöaluetta, osa nyt saavutetuista synergiaeduista ja säästöistä valuisi hukkaan.

Tienpidon lupatehtävien osalta myös ne luvat, joita on nykyisin hoidettu jokaisessa yhdeksässä liikennevastuun alueen ELY-keskuksessa, siirtyisivät osana lupatehtävien kokonaisuutta liikenneviraston hoidettavaksi. Suomen Tieyhdistys kannattaa lupatehtävien keskittämistä liikennevirastolle.

Tulevaisuudessa tulee varmistaa tienpitäjän riittävät resurssit laissa määrättyjen tehtävien hoitamiseen.

### **TEN -verkot**

Maanteiden luokittelussa ei mainita tieverkkoa, jolla on kansainvälistä merkitystä tai ns. TEN- verkkoa. Myös näiden teiden olisi hyvä kuulua ns. runkoverkkoon. Valtakunnallisen liikennejärjestelmän laadinnan yhteydessä (§15 d ) mainitaan Euroopan unionin lainsäädännönvaikutukset mutta tämä voitaisiin huomioida myös maanteiden luokittelussa.

### **Digitalisaatio ja kehittämisen kannustaminen**

15 q oikeus tietoihin –kohdassa todetaan, että tienpitäjällä on oikeus saada mm. palveluntuottajalta maksutta ja salassapitosäännösten estämättä niiden hallussa olevia tietoja, jotka ovat tienpitäjälle tässä laissa säädettyjen tehtävien vuoksi välttämättömiä eikä tietoja ole saatavissa julkisista tietolähteistä. Maakunnalla ja tienpidon yhteistyöalueella on vastaava oikeus saada tietoja tienpitäjältä ja toisiltaan.

Näin laajassa muodossa ehdotettuna kyseinen kohta ei kannusta yrityksiä esimerkiksi omaehtoiseen kehittämiseen ja on muutenkin näin laajasti ilmaistuna ongelmallinen yrityksille. Kohtaan 15 q §:ään lisätään seuraava lause. *Velvollisuus tietojen luovuttamiseen ei kuitenkaan koske yritysalaisuuksia tai sellaisiksi luokiteltavia tietoja.*



Kohdassa §27 b todetaan, että ”hyväksymisesitys ja sen perusteena oleva suunnitelma-aineisto on toimitettava tienpitäjälle sekä kirjallisesti että sähköisesti. ” Tällä hetkellä vaatimus on vielä relevantti mutta tulevaisuudessa mallintamisen ja digitalisaation edistyessä laissa oleva vaatimus kirjallisen suunnitelma-aineiston toimittamisesta tulee hidastamaan mallipohjaiseen suunnitteluun siirtymistä. Teksti tulisi kirjoittaa siihen muotoon, että se ei kaikissa tapauksissa edellytä myös kirjallisen suunnitelma-aineiston toimittamista. Muotoilu voisi olla esimerkiksi seuraava: *Hyväksymisesitys ja sen perusteena oleva suunnitelma-aineisto on toimitettava tienpitäjälle sähköisesti sekä erikseen vaadittaessa myös kirjallisesti.*

### **Muuta**

Tieyhdistys katsoo, että lain nimeä on tarpeen kehittää. Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä antaa erheellisesti sen kuvan, että laissa säädettäisiin yhtä seikkaperäisesti sekä liikennejärjestelmän kokonaisuudesta, että maanteistä. Pykälän 2 mukaan laki koskee liikennejärjestelmän osalta vain valtakunnallista ja maakunnallista liikennejärjestelmäsuunnittelua.

Helsingissä, 25.8.2017

**Nina Raitanen**

**toimitusjohtaja**